

nederlandse
publieke
omroep

Ministerie van OCW
T.a.v. de heer A. Slob
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
22 april 2021

Geachte heer Slob,

Ons kenmerk
UIT-499 20210422

Onderwerp
Reactie op adviezen Raad
voor Cultuur en
Commissariaat

Behandeld door

E-mail

Telefoonnummer

Bijlagen
-

Kopie aan
-

In uw brief van 31 maart jl. verzoekt u ons om een schriftelijke reactie op enkele punten uit de adviezen van het Commissariaat voor de Media en de Raad voor Cultuur op het Concessiebeleidsplan 2022-2026 van de NPO. Meer in het bijzonder gaat het daarbij om een nadere toelichting op de omslag van netmanagement naar genremanagement en om een reflectie op het duale omroepbestel en de ruimte voor omroepen daarbinnen, mede in relatie tot de eerder genoemde omslag.

Wij zijn erkentelijk voor de adviezen van de beide adviesorganen en de steun met betrekking tot de voorgestane nieuwe werkwijze. We gaan dan ook graag in op uw verzoek en gelet op de onderlinge verwevenheid van beide zaken doen wij dat hieronder in samenhang.

Ten aanzien van de gevraagde reflectie op het duale omroepbestel merken we vooraf op dat alle partijen binnen de NPO de meerwaarde van een extern pluriform bestel zo goed mogelijk tot zijn recht willen laten komen. De omroepen zijn zich daarbij bewust van de rol van NPO om de taakopdracht voor 17 miljoen Nederlanders uit te voeren en de NPO realiseert zich terdege dat omroepen ruimte moeten krijgen om hun missie en identiteit een plek te geven en profiel te tonen; daar zijn zij immers voor toegelaten tot het pluriforme bestel. Om te borgen dat de publieke taakopdracht en de gezamenlijke doelen die daaruit voortvloeien vervolgens optimaal worden uitgevoerd is ons beleid en zijn onze processen daarop afgestemd. NPO en omroepen zijn daarover op allerlei niveaus voortdurend met elkaar in gesprek. Dat zal zeker ook het geval zijn bij de voorgenomen omslag naar genrebeleid en een meer integrale werkwijze.

Reikwijdte Concessiebeleidsplan

Het is goed om vooraf te noteren dat het Concessiebeleidsplan het begin markeert en niet het einde. Het geeft inzicht in onze ambities voor de komende concessieperiode zodat we als publieke mediadienst doeltreffend kunnen zijn in overeenstemming met publieke waarden om te kunnen voorzien in democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving. Het zegt waar we nu staan en waar we naar toe willen. Daarvoor hebben we een onderbouwde visie ontwikkeld. Het Concessiebeleidsplan is dus een

Pagina
2

Datum
22 april 2021

Ons kenmerk
UIT-499 20210422

startnotitie; het gaat primair over het 'wat'. De concrete uitwerking vindt gedurende de concessieperiode plaats. Binnen de wettelijke spelregels komen we tot implementatie, op basis van betrokkenheid en inzet van de omroepen bij de realisering van mooie programma's die zullen bijdragen aan de uitvoering van de publieke taakopdracht. Dit na een zorgvuldige afweging van alle aan de orde zijnde belangen en door elkaar met wederzijds begrip ruimte te gunnen. Wij hebben er vertrouwen in dat wij daarin vanuit het publieke belang ook in de volgende periode met elkaar zullen slagen.

Het lijkt ons goed dit voorafgaand mee te geven, omdat de opmerkingen van uw adviesorganen met name het 'hoe' betreffen. Wat betreft het 'wat' voelen wij ons gesterkt door deze adviezen. De opmerkingen over het 'hoe' herkennen wij overigens en zullen bij de implementatie ook zeker langs komen en de gezamenlijke aandacht hebben.

Beleidscyclus

Het meerjarig genrebeleid wordt in de nieuwe concessieperiode onderdeel van de beleidscyclus (zie bijlage), op een plek tussen het Concessiebeleidsplan en de prestatieovereenkomst en de jaarlijkse programmeercyclus. Bij dit proces zijn de omroepen als vanouds nauw betrokken. In de jaarlijkse programmeercyclus vindt de concrete uitwerking van het CBP in de jaarplannen plaats. De jaarplannen komen tot stand na een intensief traject van overleg met omroepen. Dit traject is opgenomen in het Coördinatiereglement (zie onderstaand de verschillende stappen in dit traject). Door de recente wetswijziging zal over de jaarplannen voortaan ook geadviseerd worden door het College van Omroepen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van dit deel van de nieuwe wet wordt hieraan al uitvoering gegeven bij de eerstvolgende jaarplannen Video en Audio 2022, die op dit moment volop in voorbereiding zijn. Dit betekent dat voor de totstandkoming van de jaarplannen 2022 de volgende stappen zijn/worden gezet:

- overleg tussen RvB en omroepenbestuurders over de kaderbrief;
- overleg tussen de directies Video en Audio over de hoofdlijnen van de jaarplannen Video en Audio in het Video- en Audio-overleg;
- overleg tussen net- en zendermanagers en de net- en zenderredacties (bestaande uit omroepen) over de delen uit het jaarplan die betrekking hebben op de betreffende netten en zenders;
- bespreking van het conceptjaarplan met de omroepen in het Video-overleg en Audio-overleg;
- voorgenomen besluit Raad van Bestuur tot vaststelling conceptjaarplan;
- advies CvO over conceptjaarplan;
- vaststelling van het jaarplan door RvB is vervolgens afhankelijk van het advies van het CvO. Dit kan nog aanleiding zijn voor het horen van het CvO door de RvB of tot het ter instemming voorleggen van het besluit van de RvB aan de RvT.

Uit bovenstaand overzicht volgt dat het om een intensief traject gaat waarin omroepen in alle

Pagina

3

Datum

22 april 2021

Ons kenmerk

UIT-499 20210422

fasen betrokken zijn, met alle ruimte voor betrokkenheid en input en waarin veel onderling overleg plaatsvindt. Het vraagt van alle betrokken partijen inzet en een gezamenlijk gevoelde verantwoordelijkheid om de processen werkbaar te houden, zodat in het belang van de publieke taakopdracht tot een bevredigend resultaat kan worden gekomen. De raad van bestuur zal hier uiteraard geen concessie doen aan de reeds bestaande transparantie rondom de besluitvorming; en omroepen zullen zich ongetwijfeld realiseren dat op een gegeven moment knopen moeten worden doorgehakt. Er is overigens geen reden anders te verwachten. Structureel worden er jaarlijks honderden televisie- en radioprogramma's zonder enig probleem geprogrammeerd. NPO en omroepen hebben elkaar wat dat betreft nodig. Zonder omroepen geen programma's en zonder NPO geen doeltreffende programmering. De waardering, cijfers en publieke waarde van onze programma's spreken wat dat betreft voor zich.

Werkwijze

De NPO wil in de komende concessieperiode nog beter kunnen aansluiten bij de behoeften van het publiek en de Nederlandse samenleving. Daarom leggen we de focus op de inhoudelijke doelstellingen die we met ons aanbod willen realiseren. We gaan daarvoor onze processen aanpassen door niet langer onze aanbodkanalen voorop te stellen, maar in plaats daarvan een meer gebalanceerde aanpak te realiseren tussen ons aanbod en kanalen. Rekening houdend met onze overkoepelende doelen en speerpunten vindt de meer specifieke vertaling hiervan in het uit te werken genre- en programmeerbeleid plaats. We maken daarbij ruimte voor omroepen die zich gedurende een bepaalde periode vanuit hun visie en missie - maar ook rekening houdend met de publieke taakopdracht als zodanig - binnen de kaders van het genrebeleid op specifieke thema's willen richten. Zo zullen sommige omroepen zich in het bijzonder willen profileren op bepaalde maatschappelijke onderwerpen in verschillende genres. Hierover vindt vooraf afstemming plaats met omroepen. In het meerjarig genrebeleid formuleren we ambities, acties en criteria die passen bij het desbetreffende genre. De ambities gaan o.a. over bereik en veelkleurigheid (pluriformiteit, diversiteit en variatie). Hierdoor ontstaat voor omroepen en externe partijen meer duidelijkheid en flexibiliteit over de programmatische kaders en kan er vanuit hun missie meer focus worden aangebracht. Het genrebeleid wordt in afstemming met omroepen vastgesteld. In het Coördinatiereglement zal daarvoor een proces worden opgenomen.

In de jaarplannen Video en Audio worden de doelen van het meerjarig genrebeleid jaarlijks uitgewerkt in acties en concrete doelen. Aan genres (of clusters van genres) koppelen we genremanagers die de uitvoering en toetsing van het genrebeleid bewaken, het aanbod coördineren en zorgen voor afstemming met de verantwoordelijken voor de programmering. Omroepen en externe producenten pitchten bij een genremanager programma-ideeën. De genremanager geeft aan of deze programma-ideeën binnen de vooraf vastgestelde programmeerstrategie mogelijk kansrijk zijn en - in geval van een idee van een producent -

Pagina

4

Datum

22 april 2021

Ons kenmerk

UIT-499 20210422

zal de genremanager een mogelijk kansrijk programma-idee onder de aandacht brengen van een omroep (rekening houdend met de missie en identiteit van die omroep). Na de pitchfase beslissen omroepen welke programma-ideeën zij daadwerkelijk uitwerken tot programmavoorstel en vervolgens intekenen. Bij de besluitvorming over toekenning van budget en de keuze van platforms, aantal en soort kanalen, baseren we ons – uitgaande van de algemene kaders voor platformen - per genre/aanbodvorm op het belang van bepaalde kanalen voor bereik, waardering en impact voor verschillende doel- en interessegroepen. Omroepen blijven, indachtig de rol die ze in het bestel hebben, onverkort verantwoordelijk voor de inhoud en vorm van de programma's

Het genrebeleid moet ruimte bieden om het meer voorop stellen van aanbod zo optimaal mogelijk te kunnen realiseren. Omroepen moeten genres inhoudelijk kunnen laden met aanbod dat past binnen de overkoepelende doelen én de doelen gekoppeld aan hun eigen missie en die recht doen aan de publieke taakopdracht als zodanig. Dat alles is mede van belang voor de selectie van gelijksoortige voorstellen. Daarnaast is ook het element 'flexibiliteit' van belang, om voldoende in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en veranderend mediagedrag. En belangrijk is vanzelfsprekend ook continuïteit t.o.v. voorgaande jaren, zodat ontwikkelingen in de tijd in mediagedrag en media-aanbod kunnen worden vastgesteld en gevolgd. Uitgangspunt bij de indeling in genres was bij dit laatste daarom dat deze direct moet blijven aansluiten bij de CCC-code.

Hierop vooruitlopend hebben we gekozen voor een indikking van de huidige onderverdeling in genres, zoals ook door de Algemene Rekenkamer is gesuggereerd in diens aanbevelingen.

De jaarplannen worden straks opgesteld rekening houdend met het bepaalde in het genrebeleid. Omroepen zijn zoals wettelijk is bepaald vervolgens verantwoordelijk voor vorm en inhoud van aan hen toegekend aanbod. Genremanagers bij de NPO en omroepen moeten bij de intekenprocessen handelen conform de kaders en criteria van het genrebeleid. Ook externe producenten hebben een belangrijke rol bij de invulling van de genres. Doordat genrebeleid openbaar wordt gemaakt via de website van de NPO, is het voor producenten die met omroepen willen samenwerken daarbij eenvoudiger om op kaders in te spelen.

Stand van zaken

De complexiteit en het gemeenschappelijk maken van het genrebeleid kosten tijd om dit zorgvuldig te laten verlopen. De NPO-organisatie heeft dan ook een gefaseerde aanpak voor ogen voor de implementatie naar de beoogde de nieuwe werkwijze in Hilversum. Allereerst is daarbij een begin gemaakt met de uitwerking van beleid voor verschillende genres, waarbij omroepen intensief worden betrokken. Afgelopen jaar heeft dat al geresulteerd in een dramabeleid, dat door zowel omroepen, sector als NPO is omarmd. Het streven is om in 2021 ook beleid te realiseren voor de genres Nieuws & Actualiteiten, Opinie, Kennis & Educatie en Human interest en voor de toonaangevende vorm Documentaires. Deze genres betreffen opgeteld het grootste deel van de zendtijd en de budgetten. Beleid voor de resterende genres volgt dan zoveel mogelijk in 2022. De

Pagina
5

Datum
22 april 2021

Ons kenmerk
UIT-499 20210422

komende jaren wordt ervaring opgedaan met het beleid voor de verschillende genres en waar nodig zal dit beleid – uiteraard met betrokkenheid van de omroepen – worden bijgestuurd of aangevuld.

Tevens is eind vorig jaar door de Raad van Bestuur besloten om de transitie naar integraal programmeren te versnellen en is een werkgroep ingesteld die hiervoor zorg moet dragen.

De werkgroep gaat vorm geven aan de nieuwe werkwijze en processen waarbij kanaaloverstijgend wordt geprogrammeerd. Waar het genrebeleid vooral ziet op het optimaliseren van het aanbod, gaat het bij integraal programmeren om het optimaliseren van bereik. Beide onderdelen moeten goed op elkaar worden afgestemd.

Voor de transitie – waar ook omroepen natuurlijk bij worden betrokken – moet in kaart moet worden gebracht aan welke voorwaarden en wijzigingen moet worden voldaan. Deze betreffen o.a. de aanpassing van interne reglementen, de uitwerking van processen, beschrijvingen en verantwoordelijkheden, de implementatie van een nieuwe organisatiestructuur, profielen en benodigde fte's en de vertaling van dit alles als sluitstuk naar aanpassing van het Coördinatiereglement waarover de omroepen geconsulteerd zullen worden. Het is kortom een grote operatie die met de nodige zorgvuldigheid en betrokkenheid en inzet van alle spelers tot stand moet komen, terwijl de winkel tegelijkertijd open moet blijven. Het publiek mag hier immers geen nadeel van ondervinden.

We hopen met deze reactie voldoende te hebben toegelicht welke denkrichting we aan het volgen zijn en wat de stand van zaken hierbij is. Uiteraard houden we u hierover verder op de hoogte.

Met vriendelijke groet, namens de Raad van Bestuur,

Shula Rijxman

Huidige beleids- en verantwoordingscyclus

Elke 5 jaar	Concessiebeleidsplan Bevat strategie en ambities. Op basis van dit plan krijgt de NPO een concessie van 10 jaar van de overheid. Voor aanvang van de tweede periode van vijf jaar van de concessieperiode moet een nieuw concessiebeleidsplan worden ingediend.
Elke 5 jaar	Prestatieovereenkomst Overeenkomst tussen de NPO en het ministerie van OCW. De prestatieovereenkomst dient afspraken over de kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor het aanbod, de publieksbetrokkenheid en het publieksbereik te bevatten.
Jaarlijks	Kaderbrief Langs de lijnen van het concessiebeleidsplan en de prestatieovereenkomst beschrijft de raad van bestuur in de kaderbrief de financiële en inhoudelijke kaders voor de programmering van het daaropvolgende jaar.

Pagina

6

Datum

22 april 2021

Ons kenmerk

UIT-499 20210422

Jaarlijks	Jaarplannen Video en Audio Op basis van de kaderbrief stellen de directies video en audio hun jaarplannen op. In de jaarplannen worden de in het concessiebeleidsplan en de prestatieovereenkomst geformuleerde ambities en doelstellingen nader uitgewerkt tot specifieke ambities en doelstellingen per aanbodkanaal en genre. Daarnaast bevatten de jaarplannen een platformbegroting voor de voorziene activiteiten voor het volgende programmatische jaar
Jaarlijks	Begroting De jaarplannen worden verwerkt in de begroting. De NPO dient jaarlijks vóór 15 september een begroting in bij het ministerie van OCW. De begroting bevat een beschrijving van de wijze waarop in het komende jaar invulling zal worden gegeven aan de ambities uit het concessiebeleidsplan.
Jaarlijks	Terugblik en bestuursverslag In de Terugblik rapporteert NPO jaarlijks over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan de publieke taakopdracht langs de lijnen van het concessiebeleidsplan, de prestatieovereenkomst en de begroting. Daarnaast brengt de NPO jaarlijks vóór 1 juni een bestuursverslag uit, waarin de belangrijkste werkzaamheden van de NPO en het gevoerde beleid worden beschreven.
Elke 5 jaar	Evaluatiecommissie De evaluatiecommissie evalueert de prestaties van de NPO op het terrein van aanbod, publiek en organisatie en kan aanbevelingen geven voor de toekomst c.q. de nieuwe concessieperiode. De commissie evalueert tevens de aspirant omroepen, met het oog op hun aanvragen voor een definitieve erkenning.